

10 TIPS EN TRICKS VOOR EEN INCLUSIEF KLASSEN- EN SCHOOLKLIMAAT

Om ervoor te zorgen dat het elke dag een beetje Paarse Vrijdag blijft, is het belangrijk dat bewustwording over inclusie het hele schooljaar op de kaart blijft staan en leerkrachten vaardigheden leren om bij te dragen aan een veilige schoolomgeving.

Er zijn verschillende concrete activiteiten (interventies) die je kunt inzetten om te zorgen voor een sfeer van veiligheid, inclusie en diversiteit. Dit wordt uitgelegd in de video 'Vooroordelen verminderen: zo doe je dat' van Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS): <https://www.kis.nl/video/vooroordelen-verminderen-zo-doe-je-dat>

Deze werkwijzen komen uit de onderzoeken van Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS), een tak die valt onder Movisie. Dit is een onderzoeksbureau, gespecialiseerd in discriminatie, racisme en het creëren van veiligheid, inclusie en diversiteit. Zij hebben een lijst met do's en don'ts samengesteld in wat wel en juist niet werkt in het bespreken van diversiteit.

DIVERSITEIT BESPREKEN: WAT WERKT NOU ECHT?

INLEVING

Zet in op inleving: door in de week van Paarse Vrijdag mooie en aangrijpende verhalen te lezen over mensen die anders zijn dan de leerlingen zelf, bijvoorbeeld een andere afkomst, seksuele oriëntatie of beperking, kunnen leerlingen zich inleven in de verhalen van anderen. Hierdoor ontdekken ze vooral overeenkomsten en wordt de ander minder de ander.

GEBRUIK COUNTERSTEREOTYPINGEN

Gebruik counterstereotyperingen: kinderen kunnen bijvoorbeeld bij beroepen snel denken aan óf mannen óf vrouwen, of mensen met een bepaalde afkomst. Door in de les verschillende namen en afbeeldingen te gebruiken, bijvoorbeeld een vrouw die bij de brandweer werkt, kunnen stereotypen worden verminderd.

POSITIEVE EN INCLUSIEVE NORM

Stel een positieve norm rondom diversiteit: tijdens Paarse Vrijdag besteden we aandacht aan het feit dat iedereen zichzelf mag zijn. Laat dus merken dat discriminatie, pesten en buitensluiten wordt afgekeurd. Jonge kinderen spreken hun vooroordelen eerder uit, ongeacht de sociale norm. Naarmate kinderen ouder worden, worden ze zich bewuster van de sociale norm en zullen zich daarnaar gaan gedragen.

Daarom is het belangrijk om op jonge leeftijd een positieve en inclusieve norm te stellen.

GRENZEN

Stel grenzen: ondanks dat Paarse Vrijdag ook een feestje is, is het belangrijk dat er duidelijke grenzen zijn en dat discriminatie, pesten of schelden niet oké is. Iemand buitensluiten op basis van afkomst, schelden met 'homo' of opmerkingen over hoe iemand eruitziet kan niet, ook niet als 'grapje'. Belangrijk is dat je hier consequent in bent en dit het hele jaar toepast. Kinderen prikken daar anders dwars doorheen.

RUIMTE

Geef de ruimte: het ontdekken en onderzoeken van jezelf, zowel interesses, genderidentiteit of seksuele oriëntatie, is een proces. De ontwikkeling hiervan verschilt per leeftijd. Geef dus aan dat het heel normaal is als leerlingen het nog niet weten, of als ze hier vragen over hebben.

Wil je meer weten over vooroordelen verminderen? Luister dan naar aflevering 1 van seizoen 2 van de podcast 'Juffen en Meesters op Regenboogles', waarin onderzoeker Hanneke Felten meer vertelt over hoe je vooroordelen kan verminderen bij kinderen.

WAT WERKT MINDER GOED? ANDERS ZIJN BENADRUKKEN

Leg tijdens Paarse Vrijdag niet de nadruk op 'anders zijn': zeg bijvoorbeeld niet hoe bijzonder het is dat Miryam er anders uitziet dan de meeste andere kinderen in de klas, maar benadruk dat iedereen er anders uitziet en dat er veel verschillende kinderen bestaan. Zo bevestig je diversiteit als norm.

VERDELEN

Verdeel, bijvoorbeeld bij spelletjes of tijdens sport, de klas niet altijd in 'jongens' en 'meiden', maar zorg ervoor dat je de groepen steeds zo divers mogelijk maakt. Verdeel groepen bijvoorbeeld op basis van kleur van kleding.

NEGATIEVE STEREOTYPEN ONTKRACHTEN

Probeer negatieve stereotypen niet te weerleggen: zeg bijvoorbeeld niet dat het niet klopt dat alle homo's vrouwelijk zijn, want meester Marco is toch juist hartstikke stoer. Door het stereotype te herhalen wordt deze onbewust

juist bevestigd en zal meester Marco door de kinderen in de klas als uitzondering op de regel worden gezien.

VRAGEN NAAR ASSOCIATIES

Vraag niet naar associaties: vraag de klas bijvoorbeeld niet naar waar ze aan denken bij mensen met een migratieachtergrond of bij homoseksualiteit, want hierdoor worden vaak juist alle negatieve associaties en stereotypen genoemd en dus ook versterkt.

OPEN DISCUSSIE OF DEBAT

Organiseer geen open discussie of debat over mensenrechten van mensen die in de minderheid zijn. Stellingen als voor of tegen het 'homohuwelijk', of voor of tegen een moskee mogen bouwen, dan wel voor of tegen humane opvang voor vluchtelingen hebben weinig zin. Er is namelijk een kans dat negatieve meningen veel ruimte krijgen en dit kan ervoor zorgen dat ook andere kinderen sterkere vooroordelen krijgen die ze voorheen niet hadden.